2025/1451

16.7.2025

NEUVOSTON PÄÄTÖS (YUTP) 2025/1451,

annettu 15 päivänä heinäkuuta 2025,

pienaseiden, kevyiden aseiden ja ampumatarvikkeiden laitonta leviämistä ja kauppaa ja niiden vaikutusta Amerikan valtioissa ehkäisevien ja torjuvien pyrkimysten tukemiseksi – vaihe III

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionista tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 28 artiklan 1 kohdan ja 31 artiklan 1 kohdan,

ottaa huomioon unionin ulkoasioiden ja turvallisuuspolitiikan korkean edustajan ehdotuksen,

sekä katsoo seuraavaa:

(1) Vuonna 2018 hyväksytyssä laittomien ampuma-aseiden, pienaseiden ja kevyiden aseiden sekä niiden ampumatarvikkeiden vastaisessa EU:n strategiassa nimeltä ”Aseiden turvaaminen, kansalaisten suojelu”, jäljempänä ’EU:n pienasestrategia’, vahvistetaan pienaseita ja kevyitä aseita koskevien unionin toimien suuntaviivat.

(2) EU:n pienasestrategiassa unioni ja sen jäsenvaltiot sitoutuvat alueellisella tasolla auttamaan muita maita parantamaan valtion omistamien varastojen hallintaa ja turvallisuutta vahvistamalla kansallisia lainsäädännöllisiä ja hallinnollisia kehyksiä sekä instituutioita, jotka sääntelevät puolustusvoimille ja turvallisuusjoukoille tarkoitettujen pienaseiden, kevyiden aseiden ja ampumatarvikkeiden laillista toimittamista ja varastojen hallintaa.

(3) EU:n pienasestrategiassa todetaan, että unioni pyrkii luomaan synergiaa asiaankuuluvien Amerikan valtioiden ja alueellisten organisaatioiden kanssa pienaseiden ja kevyiden aseiden laittoman leviämisen ja kaupan vähentämiseksi, tavoitteena aseellisen väkivallan ja rikollisen toiminnan vähentäminen.

(4) Amerikan valtioiden järjestö (OAS) toimii ampuma-aseiden, ampumatarvikkeiden, räjähteiden ja niihin liittyvien materiaalien laittoman valmistuksen ja kaupan torjumisesta tehdyn Amerikan valtioiden yleissopimuksen (CIFTA) sihteeristönä, ja se koordinoi ja panee täytäntöön alueellisia aloitteita laittomien pienaseiden ja kevyiden aseiden torjumiseksi Amerikan valtioissa.

(5) Unioni on aiemmin tukenut OAS:ia neuvoston päätöksillä (YUTP) 2018/2010 ([1]) ja (YUTP) 2022/847 ([2]), joilla tuetaan toimia pienaseiden ja kevyiden aseiden sekä ampumatarvikkeiden laittoman leviämisen ja kaupan sekä niiden vaikutuksen torjumiseksi Latinalaisessa Amerikassa ja Karibialla,

ON HYVÄKSYNYT TÄMÄN PÄÄTÖKSEN:

1 artikla

1. EU:n pienasestrategian täytäntöönpanemisen yhteydessä tämän päätöksen tarkoituksena on puuttua aseelliseen väkivaltaan Amerikan valtioissa. Tätä varten unioni rahoittaa liitteessä kuvattua hanketta, jonka tavoitteena on torjua ampuma-aseiden ja ampumatarvikkeiden laitonta leviämistä ja kauppaa sekä ehkäistä turvautumista ampuma-aseisiin yhteisöissä, joihin ne ovat vaikuttaneet suuresti.

2. Tämän päätöksen tavoitteena on:

a) vahvistaa sääntelykehyksiä ampuma-aseiden laittomaan kauppaan puuttumiseksi Amerikan valtioissa;

b) lisätä tietämyksen jakamista ampuma-aseiden laittomasta kaupasta ja pienaseiden ja kevyiden aseiden laittomasta leviämisestä Amerikan valtioissa sekä siitä koskevaa tiedonvaihtoa;

([1]) Neuvoston päätös (YUTP) 2018/2010, annettu 17 päivänä joulukuuta 2018, jolla tuetaan pienaseiden, kevyiden aseiden ja ampumatarvikkeiden laittoman leviämisen ja kaupan sekä niiden vaikutuksen torjumista Latinalaisessa Amerikassa ja Karibialla laittomien ampuma-aseiden, pienaseiden ja kevyiden aseiden sekä niiden ampumatarvikkeiden vastaisen EU:n strategian Aseiden turvaaminen, kansalaisten suojelu yhteydessä (EUVL L 322, 18.12.2018, s. 27, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2018/2010/oj).

([2]) Neuvoston päätös (YUTP) 2022/847, annettu 30 päivänä toukokuuta 2022, pienaseiden, kevyiden aseiden ja ampumatarvikkeiden laitonta leviämistä ja kauppaa ja niiden vaikutusta Amerikan valtioissa ehkäisevien ja torjuvien pyrkimysten tukemiseksi (EUVL L 148, 31.5.2022, s. 40, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2022/847/oj).

c) parantaa valtioiden valmiuksia hallita pienaseiden, kevyiden aseiden ja ampumatarvikkeiden elinkaarta, mikä vähentää niiden riskiä kulkeutua laittomille markkinoille;

d) vahvistaa kansallisia järjestelmiä laittomien pienaseiden ja kevyiden aseiden järjestelmälliseksi jäljittämiseksi;

e) vähentää riskitekijöitä, jotka liittyvät aseelliseen väkivaltaan yhteisöjen tasolla; ja

f) vahvistaa osa-alueellista yhteistyötä laatimalla ja panemalla täytäntöön osa-alueellisia ampuma-aseita koskeva etenemissuunnitelma.

3. Hankkeen yksityiskohtainen kuvaus esitetään tämän päätöksen liitteessä.

2 artikla

1. Unionin ulkoasioiden ja turvallisuuspolitiikan korkea edustaja, jäljempänä 'korkea edustaja', vastaa tämän päätöksen täytäntöönpanosta.

2. Edellä 1 artiklassa tarkoitetun hankkeen teknisestä toteuttamisesta vastaa OAS.

3. OAS suorittaa tehtävänsä korkean edustajan alaisuudessa. Tätä varten korkea edustaja sopii tarvittavista järjestelyistä OAS:n kanssa.

3 artikla

1. Rahoitusohje unionin rahoittaman hankkeen toteuttamiseksi on 4 055 956 euroa.

2. Edellä 1 kohdassa vahvistetulla ohjeellisella määrällä rahoitettavia menoja hallinnoidaan unionin yleiseen talousarvioon sovellettavien menettelyjen ja sääntöjen mukaisesti.

3. Komissio valvoo 2 kohdassa tarkoitettujen menojen asianmukaista hallinnointia. Se tekee tätä varten OAS:n kanssa tarvittavan rahoitussopimuksen. Rahoitussopimuksessa on määrättävä, että OAS:n on varmistettava unionin osuuden näkyvyys sen suuruuden mukaisesti.

4. Komissio pyrkii tekemään 3 kohdassa tarkoitetun rahoitussopimuksen mahdollisimman pian tämän päätöksen voimaantulon jälkeen. Se ilmoittaa neuvostolle kyseisessä prosessissa mahdollisesti ilmenevistä vaikeuksista ja rahoitussopimuksen tekopäivästä.

4 artikla

1. Korkea edustaja raportoi neuvostolle tämän päätöksen täytäntöönpanosta OAS:n laatimien säännöllisten kirjallisten raporttien perusteella. Kyseiset raportit ovat perustana neuvoston suorittamalle arvioinnille.

2. Komissio raportoi 1 artiklassa tarkoitetun hankkeen rahoitusnäkökohdista.

5 artikla

1. Tämä päätös tulee voimaan päivänä, jona se hyväksytään.

2. Tämän päätöksen voimassaolo päättyy 36 kuukauden kuluttua päivästä, jona 3 artiklan 3 kohdassa tarkoitettu rahoitussopimus tehdään. Sen voimassaolo päättyy kuitenkin kuuden kuukauden kuluttua sen voimaantulosta, jos sopimusta ei ole kyseisen ajanjakson kuluessa tehty.

Tehty Brysselissä 15 päivänä heinäkuuta 2025.

Neuvoston puolesta

Puheenjohtaja

K. KALLAS

LIITE

Hanke pienaseiden, kevyiden aseiden ja ampumatarvikkeiden laitonta leviämistä ja kauppaa ja niiden vaikutusta Amerikan valtioissa ehkäisevien ja torjuvien pyrkimysten tukemiseksi –

Kolmas vaihe

1. **Taustatietoa**

Amerikan valtiot muodostavat edelleen maailman väkivaltaisimman alueen. Tällä on suuret taloudelliset, sosiaaliset ja inhimilliset kustannukset, jotka vaikuttavat erityisesti haavoittuvimpiin väestöryhmiin. Viimeisimmän, vuonna 2021 tehdyn kansainvälisen henkirikostutkimuksen mukaan alueella kirjattiin korkein alueellinen henkirikosaste: 15 henkirikosta 100 000:ta asukasta kohden, kun maailmanlaajuinen keskiarvo oli 5,8 henkirikosta 100 000:ta asukasta kohden ([1]). Vaikka henkirikosastetta on onnistuttu alentamaan vuodesta 2017, jolloin se oli 17,2 henkirikosta 100 000:ta asukasta kohden ([2]), edelleen joka kolmas maailman henkirikoksista tapahtuu Amerikan valtioissa. Lisäksi lähes 70 prosenttia kyseisistä henkirikoksista tehdään ampuma-aseella ([3]). Sen vuoksi on olennaisen tärkeää vahvistaa Latinalaisen Amerikan ja Karibian maiden valmiuksia puuttua aseelliseen väkivaltaan.

Aseelliseen väkivaltaan alueella vaikuttavat useat tekijät. Aseiden ja ampumatarvikkeiden laiton leviäminen etenkin yhteyksissä, joissa eriarvoisuus on suurta, sosiaalinen syrjäytyminen sekä julkisten palvelujen saatavuus ja konfliktien rauhanomaisten ratkaisumenetelmien puute vaarantavat yhteisöjen turvallisuuden. Lisäksi järjestäytyneet rikollisryhmät uhkaavat Latinalaisen Amerikan ja Karibian maiden vakautta ruokkimalla laittomia asemarkkinoita sellaisten laittomien reittien kautta, joilla hyödynnetään vuotavia rajoja sekä ampuma-aseiden ja ampumatarvikkeiden laillisen toimitusketjun riittämätöntä valvontaa. Jotta aseelliseen väkivaltaan Amerikan valtioissa voidaan puuttua tehokkaasti, kokonaisvaltaisissa toimintapolitiikoissa on asetettava etusijalle laittomien ampuma-ase- ja ampumatarvikevirtojen valvominen sekä yhteisötason riskitekijöihin puuttuminen kaksitahoisella lähestymistavalla, joka koskee sekä laittomien ampuma-aseiden ja ampumatarvikkeiden tarjontaa että niiden kysyntää.

Alueella on jo käytössä kehys, jolla vahvistetaan ampuma-aseiden ja ampumatarvikkeiden elinkaarta koskevaa valvontaa. CIFTA-yleissopimus, joka allekirjoitettiin vuonna 1997 ja jonka on ratifioinut 31 Amerikan valtiota, on yhä keskeinen mekanismi alueellisen yhteistyön kannalta ampuma-aseiden, ampumatarvikkeiden ja räjähteiden laittoman valmistuksen ja kaupan ehkäisemisessä, torjumisessa ja poistamisessa. CIFTAlla vahvistetaan oikeudellisesti sitovia velvoitteita, jotka liittyvät ampuma-aseiden ja ampumatarvikkeiden jatkuvakestoiseen hallintaan, millä vähennetään ampuma-aseiden ja ampumatarvikkeiden tarkoituksenvastaisia siirtoja pois laillisilta käyttäjiltä ja puututaan niiden laittomaan kauppaan. On kuitenkin tarpeen tehostaa toimia yleissopimuksen määräysten täytäntöönpanemiseksi. Hallituksen ponnisteluista huolimatta alueella on edelleen monia haasteita näiden toimintapolitiikkojen täytäntöönpanossa, jotta varmistetaan, että ampuma-aseet ja ampumatarvikkeet ovat ainoastaan hallussapitoluvan saaneiden käyttäjien saatavilla.

Perimmäinen haaste on sellaisten tietojen puute, joiden avulla voitaisiin ymmärtää ilmiön vivahde-eroja kussakin maassa ja tunnistaa puutteet institutionaalisissa valmiuksissa. Maissa ei myöskään ole lainsäädäntöä, henkilöresursseja eikä laitteita ampuma-aseiden ja ampumatarvikkeiden laillisen kaupan ja käytön valvomiseksi. Vaikka ampuma-aseiden merkitseminen on lisääntynyt, niiden rekisteröintijärjestelmien kapasiteetti on rajallinen. Useimmat järjestelmät ovat edelleen paperipohjaisia tai hajanaisia eivätkä tiedot integroidu niihin. Käytännössä ei ole osoitettu yksikköä tai henkilöstöä, joka tarkastaisi lupaehtojen täyttymisen, kun siviilille tai yksityiselle turvallisuusalan yritykselle myönnetään ampuma-aseen hallussapitolupa. Valtio-omisteisten asevarastojen valvonta on myös löyhää. Asevoimat ja turvallisuusjoukot eivät noudata järjestelmällisesti varastojen hallintaprotokollia, mikä lisää todennäköisyyttä sille, että ampuma-aseita ja ampumatarvikkeita kulkeutuu laittomille markkinoille sekä ennakoimattomien räjähdysten riskiä säilytystiloissa.

Ampuma-aseiden ja ampumatarvikkeiden on myös suhteellisen helppo kulkeutua vääriin käsiin kansallisissa siirroissa. Lupa-, tulli- ja rajaviranomaisilla ei ole kanavia reaaliaikaiseen viestintään eikä keinoja tavaroiden tosiasiallisen siirron jäljittämiseksi. Laitteiden, kuten röntgenlaitteiden, puuttuminen ja rajahenkilöstön koulutuksen puute vaikeuttavat tarkastusprosesseja ja piilotettujen ampuma-aseiden ja ampumatarvikkeiden paljastumista.

([1]) UNODC:n kansainvälinen henkirikostutkimus, 2023. https://www.unodc.org/documents/data-and-analysis/gsh/2023/GSH23_ExSum.pdf.

([2]) UNODC:n kansainvälinen henkirikostutkimus, UNODC:n kansainvälinen henkirikostutkimus, 2019. https://www.unodc.org/unodc/en/data-and-analysis/global-study-on-homicide.html

([3]) UNODC:n kansainvälinen henkirikostutkimus, 2023. https://www.unodc.org/documents/data-and-analysis/gsh/2023/GSH23_ExSum.pdf.

Lisäksi rikosoikeudelliset toimet ovat riittämättömiä. Joissakin maissa ei ole edelleenkään ampuma-aseiden laittoman kaupan tutkintaan eikä ampuma-aseiden laittomasta kaupasta syytteiden nostamiseen erikoistuneita yksikköjä. Takaisin saatuja ampuma-aseita koskevien protokollien ja resurssien puuttuminen haittaa rikostutkintoja, joissa voitaisiin jäljittää ampuma-aseiden alkuperä, yhdistää ampuma-aseita moniin rikospaikkoihin ja paljastaa laitonta kauppaa harjoittavia verkostoja.

Mailta ei puutu pelkästään valmiuksia hallita ampuma-aseiden ja ampumatarvikkeiden toimittamista, jotta varmistetaan, että ampuma-aseet ja ampumatarvikkeet ovat ainoastaan hallussapitoluvan saaneiden käyttäjien saatavilla. Tämän lisäksi institutionaaliset valmiudet ovat rajattuja ampuma-aseiden ja ampumatarvikkeiden laittomaan kysyntään ja sellaisiin riskitekijöihin puuttumiseksi, jotka haittaavat rauhankulttuuria yhteisön tasolla.

Kyseisiin haasteisiin vastaamiseksi Amerikan valtioiden järjestön yleisen turvallisuuden osasto (DPS/OAS) on vuodesta 2019 lähtien Euroopan unionin rahoituksella (neuvoston päätökset YUTP 2018/2010 ja YUTP 2022/847) antanut aseiden ja ampumatarvikkeiden valvonnan tukiohjelman (PACAM) puitteissa kattavaa teknistä apua Latinalaisen Amerikan ja Karibian valtioille ampuma-aseiden ja ampumatarvikkeiden laittoman kauppaan puuttumista ja sen ehkäisemistä koskevien politiikkojen vahvistamiseksi. PACAM on OAS:n operatiivinen mekanismi, jolla tuetaan OAS:n jäsenvaltioita aseelliseen väkivaltaan puuttumiseksi vahvistamalla niiden valmiuksia noudattaa ja panna täytäntöön kansainvälisten välineiden, kuten ampuma-aseiden, ampumatarvikkeiden, räjähteiden ja muiden niihin liittyvien materiaalien laittoman valmistuksen ja kaupan torjumista koskevan Amerikan valtioiden yleissopimuksen (CIFTA), YK:n pienasetoimintaohjelman ja asekauppasopimuksen, määräyksiä. PACAM tukee OAS:n jäsenvaltioita niiden pyynnöstä monitasoisella lähestymistavalla, johon kuuluvat

— lainsäädännöllinen tuki ampuma-aseita koskevan sääntelykehyksen parantamiseksi,

— räätälöity, tarvelähtöinen ja kestävä tekninen apu ja valmiuksien kehittäminen ampuma-aseiden ja ampumatarvikkeiden jatkuvakestoisen hallinnan eri osa-alueilla,

— ennaltaehkäisevien aloitteiden edistäminen; aloitteilla vahvistetaan yhteisöjen kykyä selviytyä aseellisesta väkivallasta OASIS-ohjelman menetelmän avulla ja vähennetään ampuma-aseiden saatavuutta ilman hallussapitolupaa.

Kahden YUTP:n alaa koskevan neuvoston päätöksen täytäntöönpano on saanut alueella aikaan tammikuusta 2019 heinäkuuhun 2024 merkityksellisiä tuloksia, jotka ovat hyödyttäneet 28:aa Latinalaisen Amerikan ja Karibian maata eri osa-alueilla seuraavasti:

— on laadittu ampuma-aseiden ja ampumatarvikkeiden laittoman leviämisen ja kaupan ehkäisemistä koskeva Keski-Amerikan etenemissuunnitelma, jonka Keski-Amerikan maat hyväksyivät helmikuussa 2025,

— on annettu lainsäädäntöapua seitsemälle maalle niiden ampuma-aseita koskevan sääntelykehyksen vahvistamiseksi,

— on annettu koulutusta 28 maasta peräisin olevalle yli 3 400:lle kansallisen henkilöstön jäsenelle hyvistä käytännöistä ja standardeista, jotka koskevat fyysistä turvallisuutta ja varastojen hallintaa, ampuma-aseiden merkintöjä ja rekisteröintiä sekä ampuma-aseiden ja ampumatarvikkeiden tuhoamista,

— on tuettu 16 maata ampuma-aseiden merkinnän alalla, mukaan lukien lahjoittamalla niille merkintälaitteita,

— on tuhottu yli 219 tonnia ampumatarvikkeita ja 85 000 takavarikoitua, vanhentunutta tai ylimääräistä pienasetta ja kevyttä asetta kuudessa maassa,

— on tehty turvallisuuteen liittyviä parannuksia 16:lla ampuma-aseiden ja ampumatarvikkeiden varastoalueella kahdeksassa maassa,

— on kehitetty institutionaalisten varastojen ampuma-aseiden ja ampumatarvikkeiden varastonvalvontaohjelmisto, joka on 15 instituution käytössä yhdeksässä maassa,

— on kehitetty ampuma-aseiden ja ampumatarvikkeiden laillisia siirtoja koskeva alueellinen viestintämekanismi, johon sisältyy kansallinen ratkaisu maille, jotka käyttävät edelleen paperipohjaisia järjestelmiä lupamenettelyjensä hallinnointiin,

— on vahvistettu Hondurasista ja Perusta tulevien, riskialttiiden 2 600 nuoren elämäntaitoja koulupäivän jälkeisillä orkesteri- ja kuorotunneilla,

— on perustettu keskus aseellisen väkivallan uhreja varten Hondurasiin; keskus tarjosi psykososiaalista tukea yli 160 ihmiselle ja järjesti tiedotustoimia tietoisuuden lisäämiseksi,

— yli 300:lle yhteisötason sidosryhmälle El Salvadorista, Hondurasista ja Perusta on annettu koulutusta väkivallan ehkäisemiseksi ja uhrien auttamiseksi,

— yli 2 800 Hondurasin ja Perun kansalaista on osallistunut tiedotustoimiin ja väkivaltaa ehkäiseviin tapahtumiin rauhankulttuurin edistämiseksi.

Euroopan unionin kanssa tehtävän yhteistyön avulla on saavutettu huomattavaa edistystä ampuma-aseiden laittomaan kauppaan puuttumiseksi alueella. Jotkin maat ovat osallistuneet hankkeen alueellisiin osiin, kuten koordinointimekanismeihin ja työpajoihin, ja maiden ydinryhmään on kohdistunut kokonaisvaltaisia vaikutuksia.

Näistä edistysaskelista huolimatta on yhä tarpeen antaa maille pitkäaikaista apua hyvien käytäntöjen ylläpitämiseksi. DPS/OAS:n kokemus on osoittanut, että jatkuva, räätälöity ja tarvelähtöinen tekninen ja operatiivinen tuki pitkällä aikavälillä on olennaisen tärkeää, jotta monimutkaisten toimintapolitiikkojen, kuten ampuma-aseiden valvonnan, järjestelmällinen täytäntöönpano ja kansallinen sitoutuminen niihin saavutetaan. Tässä uudessa vaiheessa tarkastellaan pitkän aikavälin strategioiden merkitystä, jotta turvallisuuspolitiikassa ja -oloissa voidaan saada aikaan merkityksellinen ja kestävä muutos.

Kolmannessa vaiheessa otetaan käyttöön ensimmäisessä ja toisessa vaiheessa saavutetun edistyksen pohjalta uusia tekijöitä, kuten kohdennettu apu jäljityskäytäntöjen parantamiseksi sekä ampuma-aseiden käytön ja ampuma-aseisiin liittyvien vaaratilanteiden ehkäisemiseksi kouluissa. Viiden viime vuoden aikana luotiin kyseisten uusien tekijöiden käyttöönottoa koskevat olosuhteet, jotka edellyttävät suoria ja läheisiä suhteita valtion viranomaisiin ja avointa vuoropuhelua niiden haasteista ja tarpeista. Näin ollen kolmannessa vaiheessa sekä edistetään viiden viime vuoden aikana tarjotun avun kestävyyttä että viedään aseelliseen väkivaltaan puuttuminen vielä askeleen pidemmälle Amerikan valtioissa.

2. **Tekninen lähestymistapa**

Tässä vaiheessa DPS/OAS jatkaa investoimista kokonaisvaltaiseen lähestymistapaan, jossa yhdistyvät aseellisen väkivallan ehkäisemistä ja ampuma-aseiden valvontaa koskevat strategiat, jotta voidaan puuttua ampuma-aseiden ja ampumatarvikkeiden luvattomaan toimittamiseen ja kysyntään seuraavan viiden erityistavoitteen avulla:

1. **Vahvistetaan sääntelykehyksiä ampuma-aseiden laittomaan kauppaan puuttumiseksi Amerikan valtioissa**

Yhdessä toimen osista keskitytään vahvistamaan kansallisia oikeudellisia kehyksiä sen varmistamiseksi, että niillä tuetaan ampuma-aseiden valvonnan operatiivisia toimia ja että niihin sisällytetään kaikki kansainvälisten säännösten velvoittavat määräykset. Tähän kuuluu aseellisen väkivallan ehkäisemisen sekä ampuma-aseiden ja ampumatarvikkeiden jatkuvakestoisen hallinnan keskeisiä näkökohtia koskevien standardien ja ohjeiden saatavuuden laajentaminen sekä niiden saatavuuden helpottaminen kansallisille viranomaisille ja tekniselle henkilöstölle.

Aiemmassa vaiheessa DPS/OAS laati kolme uutta ohjetta (jotka koskevat pienaseiden ja kevyiden aseiden tuhoamista, fyysistä turvallisuutta ja varastojen hallintaa sekä ampuma-aseiden väärinkäyttöön liittyvän sukupuoliperusteisen väkivallan ehkäisemistä), jotka CIFTAn neuvoa-antava komitea hyväksyi ja jotka sisällytettiin yleissopimuksen soveltamista ohjaaviin täydentäviin asiakirjoihin. Tässä vaiheessa DPS/OAS jatkaa näitä toimia laatimalla CIFTAn suuntaviivat aseiden vapaaehtoista luovutusta koskeville ohjelmille sekä yksityisiä turvallisuusalan yrityksiä koskevat turvallisuusstandardit. Nämä aiheet ovat erittäin merkityksellisiä alueelle. Merkittävä määrä ampuma-aseita liikkuu yhteisöissä, joihin ne ovat vaikuttaneet suuresti, mikä edellyttää tietoisuuden lisäämistä niiden aiheuttamista riskeistä ja kannustamista niiden luovuttamiseen rauhankulttuurin ja konfliktien rauhanomaisen ratkaisemisen edistämiseksi. Lisäksi yksityiset turvallisuusalan yritykset jatkavat toimintansa laajentamista Latinalaisessa Amerikassa ja Karibialla. Niiden palveluksessa on miljoonia aseistettuja vartijoita, ja ne tarjoavat erilaisia turvallisuuspalveluja. On olennaisen tärkeää säännellä ampuma-aseiden ja ampumatarvikkeiden käyttöä yksityisissä turvallisuusalan yrityksissä niiden hallussa olevien ampuma-aseiden tarkoituksenvastaisten siirtojen ja väärinkäytön vähentämiseksi.

Lisäksi laajennetaan toisen vaiheen aikana kehitettyä ampuma-aseita käsittelevää maanosan osaamisfoorumia ja jatketaan tiedon levittämistä siitä. Foorumi on keskitetty tietorekisteri, joka sisältää ampuma-aseiden laitonta kauppaa Amerikan valtioissa koskevaa tietoa. Siinä on julkinen osio, jossa on asiaan liittyvien julkaisujen kirjasto ja hakutyökalu, jonka avulla käyttäjät voivat suodattaa standardeja kiinnostuksensa (esim. sovellusalan tai suositustason) mukaan. Siinä on myös maiden rekisteröityneille käyttäjille varattu suojattu osio, jossa on tiedonvaihtoon tarkoitettu foorumi, viranomaishakemisto ja työkalu, jonka avulla ne voivat toimittaa sähköisesti CIFTAn täytäntöönpanoa koskevan kaksivuotisraporttinsa. Nämä tiedot ovat tämän jälkeen saatavilla tulostauluissa, joiden avulla voidaan arvioida valtion valmiuksia ja puutteita yleissopimuksen täytäntöönpanossa.

2. **Lisätään tietämystä ampuma-aseiden laittomasta kaupasta ja pienaseiden ja kevyiden aseiden laittomasta leviämisestä sekä niitä koskevaa tiedonvaihtoa**

Koska jatkuva tietojen tuottaminen on tarpeen, jotta voidaan ymmärtää paremmin ampuma-aseiden laittoman kaupan ominaispiirteitä alueella ja tunnistaa suurimmat puutteet institutionaalisissa valmiuksissa, DPS/OAS pyrkii lisäämään tietämystä tuottavien välineiden saatavuutta CIFTAn sääntelykehyksen puitteissa. Kansalliselle henkilöstölle tarjotaan koulutusta ampuma-aseiden laitonta kauppaa koskevien tietojen keräämisestä ja systematisoimisesta kolmessa osa-alueellisessa seminaarissa. Maille annetaan myös yksilöllistä tukea, jonka avulla ne voivat täyttää ja palauttaa CIFTAn täytäntöönpanoa koskevan kyselylomakkeen, joka sisältää tiettyjä muuttujia valtion kapasiteetin arvioimiseksi käytettävissä olevien vertailuarvojen (mukaan lukien CIFTAn, MOSAICin, IATG:n ja muiden standardien) perusteella.

Yhteistyössä YK:n aseidenriisunnan tutkimuslaitoksen (UNIDIR) kanssa tehdään perusteellinen analyysi valtion valmiuksista hallinnoida pienaseiden ja kevyiden aseiden sekä ampumatarvikkeiden elinkaarta käyttäen UNIDIRin menetelmiä. Analyysin avulla maat voivat panna täytäntöön kohdennettuja strategioita havaittujen puutteiden korjaamiseksi.

3. **Parannetaan valtioiden valmiuksia hallita pienaseiden, kevyiden aseiden ja ampumatarvikkeiden elinkaarta, mikä vähentää niiden riskiä kulkeutua laittomille markkinoille**

Operatiivisella tasolla DPS/OAS parantaa edelleen kansallisia valmiuksia hallinnoida institutionaalisia varastoja ja vähentää aseiden ja ampumatarvikkeiden katoamisen, varkauksien ja tarkoituksenvastaisten siirtojen riskiä. Tähän sisältyy koulutusta ja kohdennettua apua fyysisen turvallisuuden ja varastojen hallinnan alalla, mukaan lukien aseiden ja ampumatarvikkeiden turvallisuus, kirjanpito, varastointi, kuljetus ja käsittely sekä takavarikoitujen, ylimääräisten tai vanhentuneiden ampuma-aseiden ja ampumatarvikkeiden tuhoaminen. Fyysisen turvallisuuden ja varastojen hallinnan osalta aiomme jatkaa edellisissä vaiheissa kehitettyjen menetelmien soveltamista, jotta voidaan kouluttaa kansallisia toimijoita arvioimaan varastoalueiden olosuhteita. Arvioitujen tarpeiden perusteella näiden varastoalueiden infrastruktuurissa ja turvallisuudessa toteutetaan pieniä parannuksia. Lisäksi jatketaan kattavan avun antamista tuhoamisprosesseja varten tarjoamalla laitteita, mentorointia ja koulutusta sekä sertifiointia sen varmistamiseksi, että kansainvälisiä standardeja noudatetaan. Tämä tekninen apu sisällytetään valmiuksien kehittämistoimiin (koulutukseen, seminaareihin, työpajoihin), jotta parannetaan aseiden ja ampumatarvikkeiden jatkuvakestoisen hallinnan kestävyyttä.

4. **Vahvistetaan kansallisia järjestelmiä laittomien pienaseiden ja kevyiden aseiden järjestelmälliseksi jäljittämiseksi**

Aiemmissa vaiheissa tarjotun, erityisesti merkintää ja rekisteröintiä koskevan tuen ansiosta järjestelmällistä jäljittämistä koskevissa käytännöissä ja tiedonhallintajärjestelmissä on havaittu merkittäviä puutteita. Nämä puutteet haittaavat lainvalvontaviranomaisten kykyä havaita laittoman kaupan malleja, ehkäistä tarkoituksenvastaisia siirtoja ja vahvistaa maiden välistä yhteistyötä. Tämän ongelman ratkaisemiseksi ja viranomaisten kanssa luotujen suhteiden edistämiseksi DPS/OAS ottaa kolmannessa vaiheessa käyttöön uuden osan, jonka tarkoituksena on vahvistaa laittomien pienaseiden ja kevyiden aseiden järjestelmällistä jäljittämistä koskevia kansallisia järjestelmiä. Uusi osa toteutetaan yhteistyössä Interpolin kanssa, koska sillä on laaja kokemus käsiteltävästä aiheesta lainvalvontaviranomaisten kanssa. Tähän osaan sisältyy alueellinen seminaari, jonka tarkoituksena on edistää Latinalaisen Amerikan ja Karibian maiden välistä tietojenvaihtoa järjestelmällisestä jäljittämisestä. Lisäksi yhdelle valitulle maalle annetaan kattavaa teknistä apua pilottihankkeen muodossa. Siihen sisältyy muun muassa ampuma-aseiden talteenottoa koskevan protokollan laatiminen sekä sen vakiotoimintamenettelyt, työnkulku ja prosessit, joilla varmistetaan, että talteenotetut ampuma-aseet lajitellaan (ottaen huomioon jäljittämistä ja tutkintaa koskevat ensisijaisuuskriteerit), jäljitetään ja tutkitaan, sekä sellaisen työryhmän käyttöönotto, jonka tehtävänä on tukea kansallista henkilöstöä protokollan täytäntöönpanossa ja ampuma-aseiden jäljityksessä valitusta otoksesta. Tähän sisältyy tiedusteluraporttien laatiminen poliisin työn tueksi.

5. **Vähennetään riskitekijöitä, jotka liittyvät aseelliseen väkivaltaan yhteisöjen tasolla**

DPS/OAS omaksuu jatkossakin kokonaisvaltaisen lähestymistavan, jolla ehkäistään aseväkivaltaa yhteisöjen tasolla ja johon kuuluu kohdennettuja toimintapolitiikkoja, joissa otetaan huomioon, että suuren riskin ryhmiä ovat sekä aseellisen väkivallan uhrit että tekijät. Tähän sisältyy DPS/OAS:n hyödyntämän OASIS-ohjelman menetelmän käyttöönotto yhdessä maassa, mukaan lukien koulupäivän jälkeiset musiikintunnit riskialttiiden nuorten elämäntaitojen kehittämiseksi, aseellisen väkivallan uhreja varten perustetun keskuksen kautta tarjottava psykososiaalinen tuki ja yhteisön tietoisuutta lisäävien toimien edistäminen sekä koulutuksen tarjoaminen yhteisötason sidosryhmille aseellisen väkivallan ehkäisemiseksi. Lisäksi kolmannessa vaiheessa keskitytään ampuma-aseväkivallan ehkäisemiseen kouluissa tarjoamalla opettajille ja koulujen henkilöstölle koulutusta ennaltaehkäisystrategioista, tukitoimista ja ampuma-aseväkivallan uhrien auttamisesta. Tätä täydennetään vielä toimittajille ja sosiaalisen median vaikuttajille keskitetyillä työpajoilla, joiden tarkoituksena on parantaa raportointia ampuma-aseväkivallasta ja siten pyrkiä ehkäisemään tällaisiin tapauksiin osallistumista ja niiden toistumista. Myös toisessa vaiheessa saavutetun edistymisen hyödyntämistä jatketaan tarjoamalla kouluttajille koulutusta, jotta he voivat levittää tietoa ja hyviä käytäntöjä, jotka koskevat ampuma-aseisiin liittyvän sukupuoliperusteisen väkivallan ehkäisemistä. Ottaen huomioon toisessa vaiheessa aloitettu työ tarjotaan myös teknistä apua sellaisia valistuskampanjoita ja aseiden vapaaehtoista luovutusta koskevia ohjelmia varten, joilla vähennetään laittomien ampuma-aseiden liikkumista yhteisöissä, joihin ne ovat vaikuttaneet suuresti.

6. **Vahvistetaan osa-alueellista yhteistyötä laatimalla ja panemalla täytäntöön osa-alueellisia ampuma-aseita koskeva etenemissuunnitelma**

Yhteistyön toisessa vaiheessa DPS/OAS on yhdessä Latinalaisen Amerikan ja Karibian alueen rauhan, aseriisunnan ja kehityksen Yhdistyneiden kansakuntien aluekeskuksen (UNLIREC) ja Keski-Amerikan integraatiojärjestön (SICA) kanssa laatinut menestyksekkäästi Keski-Amerikan etenemissuunnitelman ampuma-aseiden ja ampumatarvikkeiden laittoman leviämisen ja kaupan ehkäisemiseksi. Kolmannessa vaiheessa DPS/OAS perustaa seurantamekanismin, jolla tuetaan Keski-Amerikan ampuma-aseita koskevan etenemissuunnitelman täytäntöönpanoa, OAS:n yleiskokouksen antaman toimeksiannon mukaisesti ([4]). Seurantamekanismin rakenne määritetään yhdessä siihen osallistuvien valtioiden kanssa ottaen huomioon muista etenemissuunnitelmista saadut kokemukset ja hyvät käytännöt. Rakenteeseen kuuluvat muun muassa seuraavat:

— etenemissuunnitelmaa koskevan seuranta- ja arviointikehyksen luominen, mukaan lukien seuranta- ja arviointikeskusten nimeäminen ja verkkopohjaisen alustan kehittäminen, jotta valtiot voivat raportoida etenemissuunnitelman edistymisestä,

— valtioiden auttaminen perusarviointien keräämisessä, mukaan lukien tekninen tuki, jonka avulla valtioita koulutetaan seuranta- ja arviointikehyksen käytössä, ja tuki tarvittavien tietojen keräämiseksi,

— valtioiden vuosikokousten järjestäminen etenemissuunnitelman hyväksymisen jälkeen,

— täytäntöönpanokumppaneiden, viranomaisten ja avunantajien säännölliset kokoukset (jotka järjestetään erikseen tai yhdessä),

— maiden kansallisten toimintasuunnitelmien laatimiseksi tarjottavat kansalliset työpajat ja tekninen apu, joissa otetaan huomioon etenemissuunnitelman yleiset tavoitteet ja joita ovat muun muassa koulutus, tietoisuuden lisäämistä koskevat koulutukset ja maille tarjottava kahdenkeskinen mentorointi.

Kolmannen vaiheen avulla DPS/OAS edistää seurantamekanismin keskeisiä tekijöitä, kuten vuosikokouksen järjestämistä, seuranta- ja arviointikehyksen luomista ja joidenkin maiden tukemista perusarvioinneissa ja kansallisissa toimintasuunnitelmissa. DPS/OAS kerää myös avunantajilta lisärahoitusta Keski-Amerikan ampuma-aseita koskevan etenemissuunnitelman täytäntöönpanokehyksen vahvistamiseksi.

Lisäksi Andien yhteisön maiden (Bolivia, Kolumbia, Ecuador ja Peru) etujen mukaista on puuttua ampuma-aseiden laitonta kauppaa koskevaan kysymykseen johdonmukaisemmalla ja yhdennetymmällä lähestymistavalla osa-alueen (johon vaikuttavat jengien paikallinen dynamiikka, huumausainevirrat ja laiton kaivostoiminta) erityistarpeiden vuoksi. Siksi DPS/OAS käynnistää kolmannessa vaiheessa prosessin Andien yhteisön maiden ampuma-aseita koskevan etenemissuunnitelman laatimiseksi. Alkuvaiheessa kartoitetaan maiden tarpeita ja prioriteetteja sekä laaditaan etenemissuunnitelmaluonnos hallitusten edustajien kanssa järjestettävissä kansallisissa ja alueellisissa työpajoissa. Myös muita rahoituslähteitä pyritään löytämään Euroopan unionilta saatujen varojen täydentämiseksi ja etenemissuunnitelman hyväksymiseksi kolmannessa vaiheessa.

Yhteenveto ja täytäntöönpanoa koskeva lähestymistapa

Toimessa käsitellään useita osa-alueita ja pyritään samalla vastaamaan maiden tarpeisiin ja edistämään pitkän aikavälin kestäviä muutoksia. Ampuma-aseiden valvontaa vahvistavia ja niiden toimittamista vähentäviä toimia täydennetään ennaltaehkäisevillä toimenpiteillä ampuma-aseiden kysynnän vähentämiseksi niissä yhteisöissä, joihin aseellinen väkivalta on vaikuttanut voimakkaasti.

DPS/OAS koordinoi ja panee toimen täytäntöön PACAMin kautta yhteistyössä muiden virastojen ja kansallisten viranomaisten kanssa. OAS:n poliittisten foorumien ja viestintäkanavien avulla DPS/OAS yksilöi tukea tarvitsevat maat ja tekee niiden kanssa yhteistyötä räätälöityjen avustussuunnitelmien laatimiseksi. Tässä hankkeessa sovelletaan kuhunkin maahan erityistä ja räätälöityä lähestymistapaa, sillä tiedetään, että tarpeet ja puutteet vaihtelevat. Kaikki maat eivät saa tukea hankkeen kaikissa osissa. Sen sijaan DPS/OAS käyttää jatkossakin PACAMin toimivaa menetelmää, johon kuuluu tarpeiden kartoittaminen, viranomaisten sitouttaminen, avustussuunnitelmien laatiminen ja operaatioiden käynnistäminen. DPS/OAS osallistuu myös koordinointimekanismeihin päällekkäisen työn välttämiseksi muun muassa jatkamalla Karibian maiden tukemista Karibian ampuma-aseita koskevan etenemissuunnitelman avulla.

([4]) ”27. pyytää, että moniulotteisen turvallisuuden sihteeristö (SMS, Secretary for Multidimensional Security) yleisen turvallisuuden osaston (DPS) avulla ja aseiden ja ampumatarvikkeiden valvonnan tukiohjelman (PACAM) puitteissa, johon osallistuminen on vapaehtoista, a) tukee yhteistyössä Keski-Amerikan integraatiojärjestön (SICA) ja Latinalaisen Amerikan ja Karibian alueen rauhan, aseriisunnan ja kehityksen Yhdistyneiden kansakuntien aluekeskuksen (UNLIREC) kanssa Keski-Amerikan etenemissuunnitelman laatimista ja täytäntöönpanoa ampuma-aseiden ja ampumatarvikkeiden laittoman kaupan ja leviämisen ehkäisemiseksi, mukaan lukien seurantamekanismin perustaminen edistymisen seuraamiseksi ja tehokkaan koordinoinnin edistämiseksi viranomaisten, täytäntöönpanokumppaneiden ja avunantajien kesken,” (päätöslauselma AG/RES. 3009 – LIII-O/23, annettu 23. kesäkuuta 2023).

Sukupuoli- ja ihmisoikeusnäkökulma

Koska aseellisella konfliktilla on erilaisia vaikutuksia haavoittuvassa asemassa oleviin henkilöihin, säilytetään kolmannessa vaiheessa sukupuoli- ja ihmisoikeusnäkökulma. Tähän sisältyy naisten ottaminen mukaan hankkeen täytäntöönpanon kaikilla tasoilla ja naisten kannustaminen osallistumaan hanketoimiin tasavertaisesti. Väkivaltaa ehkäisevissä toimissa kiinnitetään huomiota naisten ja tyttöjen turvallisuustarpeisiin näiden omissa yhteisöissä ja siihen, että he osallistuvat näiden haasteiden ratkaisemiseen. Tämän lisäksi osissa kiinnitetään huomiota yksinomaan sukupuoliperusteiseen väkivaltaan puuttumiseen.

7. **Yleinen tavoite**

Vahvistetaan Latinalaisen Amerikan ja Karibian maiden valmiuksia puuttua aseelliseen väkivaltaan alueella valvomalla ampuma-aseiden ja ampumatarvikkeiden leviämistä ja laitonta kauppaa ja ehkäisemällä turvautumista ampuma-aseisiin yhteisöissä, joihin ne ovat vaikuttaneet suuresti.

8. **Kuvaus hankkeen toimintastrategioista**

Tavoite 1: Vahvistetaan sääntelykehyksiä ampuma-aseiden laittomaan kauppaan puuttumiseksi Amerikan valtioissa

Toimet

— annetaan maille teknistä apua lainsäädännön ja sääntelykehyksen tarkistamiseksi ottaen huomioon kansainväliset standardit, yhdenmukaistetaan sisäisesti toimeksiantoja ja otetaan huomioon sukupuolinäkökulma,

— laaditaan CIFTAn suuntaviivat aseiden vapaaehtoista luovutusta koskevien ohjelmien laatimiseksi, suunnittelemiseksi, toteuttamiseksi ja arvioimiseksi,

— laaditaan CIFTAn suuntaviivat, joihin sisältyy turvallisuusstandardeja koskevia suosituksia, joita yksityisten turvallisuusalan yritysten on noudatettava pienaseiden ja kevyiden aseiden sekä ampumatarvikkeiden kulkeutumisen välttämiseksi laittomille markkinoille,

— levitetään tietoa ampuma-aseita käsittelevästä maanosan osaamisfoorumista, johon kuuluu optimoitu hakutyökalu, jolla helpotetaan (toisessa vaiheessa laadittujen) CIFTAn standardien ja suuntaviivojen saatavuutta.

Tuotokset

— Vähintään kolmelle alueen maalle on tarjottu lainsäädäntöapua ampuma-aseita koskevan kansallisen sääntelykehyksen parantamiseksi ottaen huomioon kansainväliset standardit ja sukupuolinäkökulma.

— Sellaisten alueellisten välineiden saatavuutta on parannettu, joilla tuetaan maita ampuma-aseiden valvonnan kaikilla osa-alueilla (sekä tarjonnan että kysynnän osalta) kehittämällä ja asettamalla saataville seuraavat: i) CIFTAn suuntaviivat aseiden vapaaehtoista luovutusta koskevien ohjelmien laatimiseksi, suunnittelemiseksi, toteuttamiseksi ja arvioimiseksi ja yksityisten turvallisuusalan yritysten turvallisuuskäytäntöjä koskevat CIFTAn suuntaviivat.

— Ampuma-aseita käsittelevän maanosan osaamisfoorumia on laajennettu ja levitetty alueen sidosryhmiä varten.

Tavoite 2: Lisätään tietämystä ampuma-aseiden laittomasta kaupasta ja pienaseiden ja kevyiden aseiden laittomasta leviämisestä Amerikan valtiossa sekä niitä koskevaa tiedonvaihtoa

Toimet

— Arvioidaan kattavasti valtion valmiuksista hallita pienaseiden ja kevyiden aseiden sekä ampumatarvikkeiden elinkaarta (ottaen huomioon UNIDIRin menetelmät aseiden ja ampumatarvikkeiden hallinnan perustason arviointia varten).

— Otetaan käyttöön CIFTAn kyselylomake, jotta voidaan määrittää valtion valmiudet hallita, ehkäistä ja valvoa ampuma-aseiden laitonta kauppaa ja asettaa siitä syytteeseen.

— Koulutetaan kansallista henkilöstöä ampuma-aseiden laitonta kauppaa sekä pienaseiden ja kevyiden aseiden laitonta leviämistä koskevien tietojen keräämiseksi ja systematisoimiseksi sukupuolinäkökulma huomioon ottaen.

Tuotokset

— Yhdessä alueen maassa on toteutettu UNIDIRin aseiden ja ampumatarvikkeiden hallinnan perustason arviointi.

— CIFTAn kyselylomake on otettu alueella käyttöön, ja vähintään 60 prosenttia CIFTA-sopimusvaltioista on toimittanut vastauksensa.

— On laadittu, julkaistu ja jaettu raportti, joka sisältää keskeiset havainnot CIFTAn kyselylomakkeen soveltamisesta.

— On järjestetty kolme virtuaalista osa-alueellista seminaaria (Keski-Amerikka, Etelä-Amerikka ja Karibia), joista kussakin oli vähintään 20 osallistujaa, korkean tason kansallisen henkilöstön tietoisuuden lisäämiseksi ampuma-aseiden laitonta kauppaa ja laitonta leviämistä koskevien tietojen keruuvälineistä sekä tekniikoista ja strategioista, joilla tiedonkeruuta ja systematisointia voidaan parantaa.

Tavoite 3: Parannetaan valtioiden valmiuksia hallita pienaseiden, kevyiden aseiden ja ampumatarvikkeiden elinkaarta, mikä vähentää riskiä niiden kulkeutumisesta laittomille markkinoille

Toimet

— Kehitetään ja annetaan aseiden ja ampumatarvikkeiden hallinnan alalla toimivalle kansalliselle henkilöstölle erityiskoulutusta muun muassa fyysisen turvallisuuden ja varastojen hallinnan, merkitsemisen ja rekisteröinnin sekä pienaseiden, kevyiden aseiden ja ampumatarvikkeiden hävittämisen alalla ottaen huomioon kansainväliset normit ja hyvät käytännöt.

— Tarjotaan kansalliselle henkilöstölle edistynyttä räjähteidenraivaamiskoulutusta koskeva kansallinen sertifiointi (EOD-3) yhteistyössä Espanjan puolustusministeriön kanssa.

— Tarjotaan teknistä ja aineellista apua ja sertifiointia menetetyksi tuomittujen, vanhentuneiden tai ylimääräisten pienaseiden ja kevyiden aseiden sekä ampumatarvikkeiden kansallisten hävittämisprosessien alalla.

— Tarjotaan teknistä ja aineellista apua pienaseiden ja kevyiden aseiden sekä ampumatarvikkeiden kansallisten varastojen infrastruktuurin arvioimiseksi ja parantamiseksi CIFTAn standardien, MOSAICin ja IATG:n mukaisesti.

— Toteutetaan yksi ensimmäisen vaiheen aikana kehitetty ja toisessa vaiheessa laajennettu ampuma-aseiden ja ampumatarvikkeiden varastonvalvontaohjelmiston (SAM) käyttäjille suunnattu työpaja haasteiden ja päivitystarpeiden tunnistamiseksi.

— Toimitetaan SAM-ohjelmisto sitä tarvitseville OAS:n jäsenvaltioiden kansallisille instituutioille, mukaan lukien käyttäjien koulutus ja tukipalvelu.

— Kokeillaan toisen vaiheen aikana kehitetyn ampuma-aseiden ja ampumatarvikkeiden laillisia siirtoja koskevan alueellisen viestintämekanismin (MCTA) sähköistä ratkaisua koskevaa alustavaa konseptia.

— Kehitetään MCTA-mekanismin valinnaisia moduuleja ja lisätoimintoja pilottimailta saadun palautteen perusteella.

— Tuetaan toisen vaiheen aikana kehitetyn vienti- ja tuontivalvonnan kansallisen lupajärjestelmän käyttöönottoa asiaankuuluvissa maissa, mukaan lukien mukauttaminen kansallisiin standardeihin ja prosesseihin.

Tuotokset

— Vähintään 50 000 pienasetta ja kevyttä asetta ja 100 tonnia ampumatarvikkeita, jotka olivat ylimääräisiä, vanhentuneita ja/tai takavarikoituja, on hävitetty hankkeen puitteissa annetun avun ja/tai sertifioinnin ansiosta.

— Vähintään 400 kansallista työntekijää kymmenestä maasta on saanut koulutusta ja parantanut tietämystään aseiden ja ampumatarvikkeiden hallinnan hyvien käytäntöjen soveltamisesta.

— Vähintään 30 kansalliselle työntekijälle kymmenestä OAS:n jäsenvaltiosta on myönnetty EOD-3-sertifikaatti yhteistyössä Espanjan puolustusministeriön kanssa.

— Institutionaalisten varastojen turvallisuus on parantunut vähintään viidessä pienaseiden ja kevyiden aseiden sekä ampumatarvikkeiden kansallisessa varastossa alueella.

— Kansallisten instituutioiden pienaseiden ja kevyiden aseiden sekä ampumatarvikkeiden varastointivalmiudet ja vastuuvelvollisuus ovat parantuneet SAM-ohjelmiston parantumisen ja jakamisen myötä.

— Vähintään kolmen OAS:n jäsenvaltion valmiudet valvoa pienaseiden ja kevyiden aseiden sekä ampumatarvikkeiden kansainvälisiä siirtoja ovat parantuneet kansallisen lupajärjestelmän asentamisen ansiosta.

— OAS:n jäsenvaltiot ovat kehittäneet ja testanneet kokonaisuudessaan MCTA-mekanismin.

Tavoite 4: Vahvistetaan kansallisia järjestelmiä laittomien pienaseiden ja kevyiden aseiden järjestelmälliseksi jäljittämiseksi

Toimet

— Toteutetaan osa-alueellisia työpajoja, joissa vaihdetaan tietoja laittomien pienaseiden ja kevyiden aseiden jäljittämiseen liittyvistä hyvistä käytännöistä.

— Laaditaan ampuma-aseiden talteenottoa koskevia kansallisia protokollia talteenotettujen ampuma-aseiden järjestelmällistä jäljittämistä ja tutkintaa varten yhteistyössä Interpolin kanssa.

— Annetaan teknistä apua kansallisille viranomaisille talteenotettujen ampuma-aseiden tunnistamiseksi ja jäljittämiseksi ja tiedustelutietojen tuottamiseksi asiaankuuluvien tutkintayksiköiden käyttöön.

— Arvioidaan rekisteröintijärjestelmien ja tiedonkeruun suurimpia puutteita, jotka haittaavat talteenotettujen ampuma-aseiden kotimaista ja kansainvälistä jäljittämistä, ja tarjotaan teknistä apua ja resursseja näiden kansallisten järjestelmien ja tietokantojen vahvistamiseksi tai perustamiseksi ottaen huomioon havaitut puutteet.

— Annetaan merkitsemistä ja rekisteröintiä koskevaa teknistä ja aineellista apua erityisesti niille jäsenvaltioille, joita on avustettu Euroopan unionin kanssa tehdyn yhteistyön aiemmissa vaiheissa.

Tuotokset

— Yhdellä OAS:n jäsenvaltiolla on paremmat valmiudet jäljittää talteenotettuja pienaseita ja kevyitä aseita ampuma-aseiden talteenottoa varten laaditun protokollan, ampuma-aseiden jäljittämiseen tarjotun teknisen avun sekä parempien kotimaiseen ja kansainväliseen jäljitykseen tarvittavien järjestelmien ja laitteiden myötä.

— Yksi alueellinen seminaari, johon osallistui vähintään 20 osallistujaa ja jonka tarkoituksena oli levittää jäljitystä koskevia hyviä käytäntöjä, CIFTAn jäljityskehykset (mukaan lukien yhteyspisteiden nimeäminen jäljittämistä varten) ja tietojenvaihto.

— Viittä OAS:n jäsenvaltioiden kansallista instituutiota on autettu parantamaan merkintä- ja rekisteröintivalmiuksiaan.

Tavoite 5: Vähennetään riskitekijöitä, jotka liittyvät aseelliseen väkivaltaan yhteisöjen tasolla

Toimet

— Tarjotaan opetussuunnitelman ulkopuolista toimintaa riskialttiiden nuorten elämäntaitojen vahvistamiseksi OASIS-menetelmän avulla yhdessä OAS:n jäsenvaltiossa.

— Perustetaan aseellisten väkivaltaisuuksien uhrien tukemiskeksi psykososiaalisen tuen keskus vähintään yhteen OAS:n jäsenvaltion hotspot-yhteisöön.

— Annetaan paikallistason päätöksentekijöille, viranomaisille, palveluntarjoajille, opettajille, vanhemmille ja kansalaisyhteiskunnan edustajille koulutusta ampuma-aseväkivallan ehkäisemisestä.

— Laaditaan ja asetetaan tarjolle alueellinen koulutusohjelma (johon sisältyy laaja avoin verkkokurssi ja kouluttajien koulutus) kouluttajille sekä koulu- ja muille viranomaisille siitä, miten ampuma-aseiden käyttöä kouluissa voidaan torjua ja ehkäistä.

— Annetaan kansalliselle julkisen sektorin henkilöstölle koulutusta (hybridikoulutus, johon sisältyy henkilökohtaisia moduuleja ja laaja avoin verkkokurssi) sukupuoliperusteisen ampuma-aseväkivallan ehkäisemisestä.

— Toteutetaan toimittajien ja digivaikuttajien kanssa työpajoja, joissa lisätään tietoisuutta ampuma-aseväkivallan riskitekijöistä ja kehotetaan toimiin väkivallan keskeyttämiseksi ja ehkäisemiseksi.

— Annetaan yhdelle OAS:n jäsenvaltiolle teknistä ja aineellista apua riskitietoisuutta ja vapaaehtoista aseiden luovuttamista koskevien ohjelmien kehittämisessä ja toteuttamisessa valituissa yhteisöissä.

Tuotokset

— Vähintään 300:lla vaarassa olevalla nuorella (mihin sisältyy myös lakia rikkoneita nuoria) tuensaajayhteisöistä on paremmat elämäntaidot koulutuksen ja päivittäisen koulun jälkeisen toiminnan ansiosta.

— Yhteen yhteisöön on perustettu aseellisen väkivallan uhrien psykososiaalisen tuen keskus, joka tarjoaa i) yksilöllistä psykososiaalista tukea vähintään 100:lle väkivallan uhrille ja/tai henkilölle, jotka ovat vaarassa osallistua aseelliseen väkivaltaan tai kokea sitä, ja ii) väkivallan ehkäisemistä käsitteleviä temaattisia työpajoja ja tiedotustoimia kouluyhteisössä ja paikallista osallistumista palvelevissa tiloissa.

— Vähintään 200:lle paikallistason päätöksentekijälle, viranomaiselle, palveluntarjoajalle, opettajalle, vanhemmalle ja kansalaisyhteiskunnan edustajalle on annettu koulutusta ampuma-aseväkivallan ehkäisemisestä.

— Vähintään 150:lle opettajalle, kouluviranomaiselle ja muulle asiaankuuluvalle kansalliselle viranomaiselle on annettu koulutusta siitä, miten ampuma-aseiden käyttöön kouluissa voidaan puuttua ja miten sitä voidaan ehkäistä.

— Vähintään 150:lle valtion virkamiehelle ja kansalaisyhteiskunnan edustajalle on annettu koulutusta sukupuoliperusteisen ampuma-aseväkivallan ehkäisemisestä, mukaan lukien 15 henkilöä, jotka on koulutettu lisäämään tietämystä kouluttajille annetun koulutuksen avulla.

— Vähintään 25 toimittajan ja digitaalisen vaikuttajan tietämys aseväkivaltaan liittyvistä riskitekijöistä on parantunut ampuma-aseväkivallan ehkäisemistä käsittelevän työpajan ansiosta.

— Riskitietoisuutta ja vapaaehtoista aseiden luovuttamista koskevia kampanjoita on toteutettu yhden tuensaajamaan valituissa yhteisöissä, mikä auttaa vähentämään ampuma-aseiden kysyntää ja saatavuutta.

Tavoite 6: Vahvistetaan osa-alueellista yhteistyötä laatimalla ja panemalla täytäntöön osa-alueellinen ampuma-aseita koskeva etenemissuunnitelma

Toimet

— Laaditaan Keski-Amerikan ampuma-aseita koskevan etenemissuunnitelman seuranta- ja arviointikehys, mukaan lukien sähköisten välineiden kehittäminen tietojen keruun ja analysoinnin tueksi.

— Annetaan Keski-Amerikan maille etenemissuunnitelman seurantaa ja arviointia koskevaa teknistä apua, mukaan lukien tuki perustason arviointien tekemiseen, koulutetaan kansallista henkilöstöä seuranta- ja arviointikehyksen käytössä ja annetaan jatkuvaa apua tarvittavien tietojen keräämiseksi.

— Järjestetään yksi Keski-Amerikan ampuma-aseita koskevan etenemissuunnitelman valtioiden, avunantajien ja täytäntöönpanokumppaneiden vuotuinen lähikokous.

— Järjestetään puolivuosittain virtuaalikokouksia täytäntöönpanokumppaneille, viranomaisille ja avunantajille (yhdessä tai erikseen).

— Tarjotaan Keski-Amerikan maille työpajoja ja teknistä apua kansallisten toimintasuunnitelmien laatimiseksi ottaen huomioon etenemissuunnitelman yleiset tavoitteet, mukaan lukien koulutus ja maille tarjottava kahdenkeskinen mentorointi.

Tuotokset

— Keski-Amerikan ampuma-aseita koskevan etenemissuunnitelman seuranta- ja arviointikehys on laadittu ja hyväksytty osallistuvissa maissa.

— Perustason arviointi on tehty vähintään 50 prosentissa Keski-Amerikan osallistuvia maita.

— On järjestetty yksi Keski-Amerikan ampuma-aseita koskevaa etenemissuunnitelmaa käsittelevä vuotuinen henkilökohtainen kokous.

— Täytäntöönpanokumppaneiden, viranomaisten ja avunantajien kanssa on järjestetty kuusi Keski-Amerikan ampuma-aseita koskevan etenemissuunnitelmaa käsittelevää virtuaalikokousta.

— Vähintään 40 prosentissa Keski-Amerikan ampuma-aseita koskevaan etenemissuunnitelmaan osallistuvista maista on laadittu ja hyväksytty kansallinen toimintasuunnitelma.

— Andien maiden kanssa on laadittu ja hyväksytty luonnos Andien maiden ampuma-aseita koskevaksi etenemissuunnitelmaksi.

9. **Kesto**

Kattavan alueellisen kolmannen vaiheen arvioitu kokonaiskesto on 36 kuukautta.

10. **Teknisestä toteutuksesta vastaava organisaatio**

Tämän ohjelman teknisestä toteutuksesta vastaa Amerikan valtioiden järjestön pääsihteeristön yleisen turvallisuuden osasto (DPS/OAS). DPS/OAS on ainutlaatuisessa asemassa, jossa se voi tukea Amerikan maita, koska sillä on kaksoisrooli CIFTAn teknisenä yhteissihteeristönä ja OAS:n teknisenä ja operatiivisena elimenä tällä alalla. Tässä ominaisuudessa DPS/OAS:llä on kokemusta sellaisten hankkeiden ja ohjelmien toteuttamisesta, joilla autetaan OAS:n jäsenvaltioita täyttämään velvoitteensa varmistaa kansallisten ampuma-asevarastojen turvallisuus, hyväksyä lainsäädäntötoimenpiteitä ampuma-aseiden laittoman valmistuksen ja kaupan kriminalisoimiseksi, edellyttää ampuma-aseiden merkitsemistä ja jakaa jäljitystietoja ja tietoja laittoman kaupan toimintamalleista muiden CIFTAn allekirjoittajien kanssa. Millään muulla koko Amerikan kattavalla alueellisella tai osa-alueellisella järjestöllä ei ole sellaista poliittista vaikutusvaltaa, teknistä asiantuntemusta tai maantieteellistä ulottuvuutta, joka on tarpeen kaikkien Amerikan valtioiden tukemiseksi ja avustamiseksi.

Kolmannen vaiheen aikana DPS/OAS jatkaa koordinointia ja yhteistyötä muiden instituutioiden ja organisaatioiden kanssa. Ensimmäisestä vaiheesta alkaen Latinalaisen Amerikan ja Karibian maita tukevien yhteisöjen kanssa on perustettu kumppanuuksia toiminnan päällekkäisyyksien välttämiseksi ja toimen vaikuttavuuden maksimoimiseksi. Näitä kumppaneita ovat muun muassa Latinalaisen Amerikan ja Karibian alueen rauhan, aseriisunnan ja kehityksen YK:n aluekeskus (UNLIREC), YK:n huumeiden ja rikollisuuden torjunnasta vastaava toimisto (UNODC), YK:n aseidenriisunnan tutkimuslaitos (UNIDIR), Karibian yhteisön rikollisuutta ja turvallisuutta käsittelevä täytäntöönpanovirasto (CARICOM IMPACS), Amerikan valtioiden puolustuslautakunta ja Geneven kansainvälisen humanitaarisen miinanraivauksen keskuksen ampumatarvikkeiden hallinnan neuvoa-antava ryhmä (AMAT-GICHD) sekä Interpol.

11. **Merkitys**

— **Alueellinen merkitys**

Vaikka demokratian vakiinnuttamisessa ja sosioekonomisen kehityksen saavuttamisessa on edistytty merkittävästi, Latinalaisen Amerikan ja Karibian mailla on edelleen mittavia haasteita kansalaistensa ja yhteisöjensä turvallisuuden edistämisessä. Yleinen turvallisuus tai sen puute on sekä alueen kansalaisten että viranomaisten tärkeä prioriteetti. Pohjois- ja Etelä-Amerikka muodostavat edelleen yhden maailman väkivaltaisimmista alueista, ja asiantuntijoiden mukaan ampuma-aseiden saatavuus ja rajoittamaton pääsy niihin ovat keskeisiä riskitekijöitä, jotka lisäävät tappavan väkivallan yleisyyttä. Ongelmaa pahentaa se, että järjestäytyneet rikollisryhmät, jotka ovat laajentaneet toimintaansa ja hallitsevat nyt laittoman asekaupan markkinoita, ovat yhä kehittyneempiä ja monimutkaisempia. Nämä ryhmät ovat siirtyneet vertikaalisista rakenteista verkosto-organisaatioihin, mikä lisää niiden laittoman toiminnan tehokkuutta ja kannattavuutta ja vaikeuttaa rikoksentekijöiden tunnistamiseen ja tutkintaan liittyviä haasteita.

On selvää, että ampuma-aseiden laiton kauppa ja ampuma-aseiden saatavuus vaikuttavat merkittävästi alueeseen ja ovat yksi alueellisen ja maailmanlaajuisen turvallisuuden suurimmista haasteista. Tästä ovat osoituksena alueen maiden useat poliittiset ja oikeudelliset sitoumukset, kuten

— CIFTA-yleissopimuksen ja muiden kansainvälisten välineiden, kuten asekauppasopimuksen ja ampuma-asepöytäkirjan, ratifiointi,

— aktiivinen osallistuminen vapaaehtoisiin kehyksiin, kuten YK:n pienasetoimintaohjelmaan ja tavanomaisten ampumatarvikkeiden jatkuvakestoisen hallinnan maailmanlaajuiseen kehykseen,

— Keski-Amerikan ampuma-aseita koskevan etenemissuunnitelman hyväksyminen.

CIFTAssa asetetaan sopimusvaltioille useita velvollisuuksia, jotka koskevat muun muassa rikoksiin liittyvän lainkäyttövallan vahvistamista, ampuma-aseiden pakollista merkitsemistä, rekisterien ylläpitoa jäljittämistä varten, siirtojen valvonnan parantamista, toimenpiteitä tarkoituksenvastaisten siirtojen ehkäisemiseksi ja valtioiden rajat ylittävää yhteistyötä. CIFTAn toisessa toimintalinjassa vahvistetaan CIFTA-sopimusvaltioiden tavoitteita näillä aloilla YK:n toimintaohjelman ja ampuma-asepöytäkirjan mukaisesti. Tässä hankkeessa hyödynnetään näitä kehyksiä, jotta maille voidaan tarjota teknistä apua kyseisten sopimusten, erityisesti CIFTA-yleissopimuksen, sitoumusten ja määräysten täytäntöönpanossa.

— **Yhteensovittaminen Euroopan unionin prioriteettien kanssa**

Tämän hankkeen tavoitteet, toimet ja odotetut tulokset ovat linjassa EU:n strategian ”Aseiden turvaaminen, kansalaisten suojelu” ([5]) tavoitteiden ja lähestymistavan kanssa. Strategiassa otetaan huomioon monenvälinen näkökulma, jolla edistetään yhteistyötä maailman eri alueiden kanssa. OAS:n kumppanina tämä toimi edistää edelleen synergiaa EU:n ja OAS:n välillä ja laajemmin Euroopan ja Amerikan maiden välillä aseellisen väkivallan ja rikollisen toiminnan vähentämiseksi. Toimi edistää erityisesti Euroopan unionin työtä alueella tukemalla kohdennetusti maita, joita pienaseiden ja kevyiden aseiden leviäminen, liiallinen keskittyminen ja laiton kauppa koettelevat vakavasti.

Kolmannessa vaiheessa otetaan erityisesti huomioon strategian seuraavat prioriteetit:

2.1 Sääntelykehyksen vahvistaminen: Toimen tavoitteen 1 mukaisella toiminnalla pyritään varmistamaan, että maat yhdenmukaistavat lainsäädäntönsä kansainvälisten normien kanssa ja että niillä on käytössään välineet, joiden avulla ne voivat edistää kansainvälisten sopimusten ja yleissopimusten täytäntöönpanoa.

2.2.2 Ampuma-aseiden ja niiden ampumatarvikkeiden viennin valvonta: Edistämällä kansallisia lupajärjestelmiä sekä ampuma-seiden ja ampumatarvikkeiden laillisia siirtoja koskevaa alueellista viestintämekanismia tavoitteen 3 mukaisesti tuodaan esiin laillisen kaupan valvonnan merkitys, jotta voidaan estää aseiden ja ampumatarvikkeiden kulkeutuminen laittomille markkinoille.

2.2.3 Pienaseiden, kevyiden aseiden ja ampumatarvikkeiden varastojen turvallinen hallinta: Tavoitteessa 3 toteutetaan erilaisia toimia, joissa keskitytään fyysiseen turvallisuuteen ja varastojen hallintaan, mukaan lukien viranomaisten koulutus sekä tekninen ja aineellinen apu käytäntöjen ja tilojen parantamiseksi kansainvälisten MOSAIC- ja IATG-standardien mukaisesti.

2.2.4 Pienaseiden ja kevyiden aseiden ja niiden ampumatarvikkeiden vastuullinen hävittäminen: Tavoitteeseen 3 sisältyy koulutusta, aineellista apua, ampuma-aseiden ja ampumatarvikkeiden hävittämisprosessien valvontaa ja sertifiointia, joita tarjotaan näitä pyytäville maille.

2.2.5 Monialaiset kysymykset: Kaikkien toimen tavoitteiden osalta edistetään ratkaisuja ja strategioita, joilla puututaan ampuma-aseiden laittomaan kauppaan kokonaisvaltaisen lähestymistavan avulla, mukaan lukien monialaiset kysymykset, kuten sukupuolitietoisuus ja tietotekniikan käyttö.

Toimi on lisäksi yhdenmukainen ampuma-aseiden laitonta kauppaa koskevan EU:n toimintasuunnitelman 2020–2025 kanssa ottaen huomioon toimintasuunnitelmalle vahvistetut neljä painopistettä:

— Painopiste 1: Turvataan lailliset markkinat ja torjutaan tarkoituksenvastaisia siirtoja

— Painopiste 2: Luodaan parempaa tiedustelutilannekuvaa

— Painopiste 3: Kohdistetaan enemmän painetta rikollismarkkinoihin

— Painopiste 4: Lisätään kansainvälistä yhteistyötä

Monet tähän toimeen sisältyvistä toimista ja odotettavissa olevista tuloksista auttavat vähentämään tarkoituksenvastaisia siirtoja valtiollisilta ja valtiosta riippumattomilta luvallisilta käyttäjiltä (kuten fyysiseen turvallisuuteen ja varastojen hallintaan, merkitsemiseen ja hävittämiseen liittyvän teknisen avun tarjoaminen). Ne auttavat myös tehostamaan toimia ampuma-aseiden laittoman kaupan torjumiseksi edistämällä lainvalvontaviranomaisille tarkoitettua kattavaa jäljitys-strategiaa. Lisäksi Euroopan unioni lisää toimella Amerikan valtioille tarjottua tukea ja laajentaa kansainvälistä yhteistyöagendaansa. Kuten edellä todettiin, Pohjois- ja Etelä-Amerikka muodostavat alueen, jolla esiintyy eniten ampuma-aseväkivaltaa. Paitsi että se vaarantaa turvallisuuden alueella, sillä on muualle maailmaan, myös Eurooppaan, ulottuvia haitallisia seurauksia. Näitä ovat esimerkiksi ampuma-aseiden laittoman kaupan käyttämät alueiden väliset reitit ja Amerikan valtioiden epävakauden aiheuttama laiton muuttoliike.

Tämän hankkeen tavoitteet, toimet ja odotetut tulokset vastaavat läheisesti EU:n strategian ”Aseiden turvaaminen, kansalaisten suojelu” ([6]) tavoitteita ja lähestymistapaa. Strategiassa korostetaan monenvälistä näkökulmaa, jolla edistetään yhteistyötä maailman eri alueiden kanssa. OAS:n kumppanina tämä aloite luo edelleen synergiaa EU:n ja OAS:n välillä ja laajemmin Euroopan ja Amerikan maiden välillä aseellisen väkivallan ja rikollisen toiminnan vähentämiseksi. Tällä toimella tuodaan erityisesti esiin Euroopan unionin alueella tekemää työtä tarjoamalla kohdennettua tukea maille, joita pienaseiden ja kevyiden aseiden leviäminen, liiallinen keskittyminen ja laiton kauppa koettelevat vakavasti.

([5]) ”Aseiden turvaaminen, kansalaisten suojeleminen”: neuvoston 19. marraskuuta 2018 hyväksymä laittomien ampuma-aseiden, pienaseiden ja kevyiden aseiden sekä niiden ampumatarvikkeiden vastainen EU:n strategia.

([6]) ”Aseiden turvaaminen, kansalaisten suojeleminen”: neuvoston 19. marraskuuta 2018 hyväksymä laittomien ampuma-aseiden, pienaseiden ja kevyiden aseiden sekä niiden ampumatarvikkeiden vastainen EU:n strategia.

Kolmannessa vaiheessa otetaan huomioon EU:n strategian seuraavat prioriteetit:

Sääntelykehyksen vahvistaminen: Tavoitteen 1 mukaisilla toimilla pyritään varmistamaan, että maat yhdenmukaistavat lainsäädäntönsä kansainvälisten normien kanssa ja että niillä on tarvittavat välineet kansainvälisten sopimusten ja yleissopimusten täytäntöönpanoa varten.

Ampuma-aseiden ja ampumatarvikkeiden viennin valvonta: Tavoitteella 3 edistetään kansallisia lupajärjestelmiä sekä ampuma-aseiden ja ampumatarvikkeiden laillisia siirtoja koskevia alueellisia viestintämekanismeja ja tuodaan esiin laillisen kaupan valvonnan merkitys, jotta voidaan estää aseiden ja ampumatarvikkeiden kulkeutuminen laittomille markkinoille.

Pienaseiden, kevyiden aseiden ja ampumatarvikkeiden varastojen turvallinen hallinta: Tavoitteeseen 3 sisältyy toimia, jotka keskittyvät fyysiseen turvallisuuteen ja varastojen hallintaan, mukaan lukien viranomaisten koulutus, sekä teknisen ja aineellisen avun tarjoamiseen käytäntöjen ja tilojen parantamiseksi MOSAICin ja IATG:n kaltaisten kansainvälisten standardien mukaisesti.

Pienaseiden ja kevyiden aseiden ja ampumatarvikkeiden vastuullinen hävittäminen: Tavoitteeseen 3 sisältyy lisäksi koulutusta, aineellista apua, ampuma-aseiden ja ampumatarvikkeiden hävittämisprosessien valvontaa ja sertifiointia, joita tarjotaan tällaista tukea pyytäville maille.

Monialaiset kysymykset: Toimella edistetään kaikkien tavoitteiden osalta kokonaisvaltaisia ratkaisuja, joilla puututaan ampuma-aseiden laittomaan kauppaan, ottaen huomioon monialaiset kysymykset, kuten sukupuolitietoisuus ja tietotekniikan käyttö.

Toimi on myös yhdenmukainen ampuma-aseiden laitonta kauppaa koskevan EU:n toimintasuunnitelman 2020–2025 kanssa, jossa vahvistetaan neljä painopistettä:

Turvataan lailliset markkinat ja torjutaan tarkoituksenvastaisia siirtoja: Toimien ja odotettujen tulosten tavoitteena on vähentää tarkoituksenvastaisia siirtoja valtiollisilta ja valtiosta riippumattomilta luvallisilta käyttäjiltä tarjoamalla fyysiseen turvallisuuteen ja varastojen hallintaan, merkitsemiseen ja hävittämiseen liittyvää teknistä apua.

Luodaan parempaa tiedustelutilannekuvaa: Toimella edistettävä kattava jäljitysstrategia tehostaa lainvalvontaviranomaisten toimia ampuma-aseiden laittoman kaupan torjumiseksi.

Kohdistetaan enemmän painetta rikollismarkkinoihin: Toimella puututaan pienaseiden ja kevyiden aseiden laittomaan kauppaan ja tehostetaan yhteistyötä lainvalvontaviranomaisten kanssa ja autetaan näin lisäämään rikollismarkkinoihin kohdistuvaa painetta.

Lisätään kansainvälistä yhteistyötä: Toimella lisätään Amerikan valtioille tarjottavaa tukea ja laajennetaan EU:n kansainvälistä yhteistyöagendaa. Ampuma-aseväkivalta vaikuttaa merkittävästi Pohjois- ja Keski-Amerikan alueeseen. Se vaarantaa turvallisuuden, ja sillä on maailmanlaajuisia haitallisia seurauksia, kuten ampuma-aseiden laittoman kaupan käyttämät alueiden väliset reitit ja alueellisen epävakauden aiheuttama laiton muuttoliike.

Näiden prioriteettien käsittelyn avulla hanke auttaa vähentämään ampuma-aseväkivaltaa Amerikan valtioissa ja parantaa alueellista ja kansainvälistä turvallisuutta. Tämä on osoitus EU sitoutumisesta eri alueiden vakauden ja turvallisuuden edistämiseen.

12. **Raportointi**

DPS/OAS laatii säännöllisesti raportteja neuvotellun rahoitusosuussopimuksen mukaisesti.